

Asia: HE 110/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n ja perhehoitolain 12 §:n muuttamisesta

Vastaanottaja: Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 110/2025 vp

Ajankohta: perjantai 7.11.2025 klo 10.15

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja mahdollisuudesta asiantuntijakuulemiseen.

Lähtökohtaisesti Vammaisfoorumi pitää erittäin myönteisenä sitä, että omaishoitajien ja perhehoitajien arvokkaan työn tukemiseen tehdään parannuksia. Muutokset ja tuen taso eivät kuitenkaan ole riittäviä varsinkaan omaishoidon tuen osalta. On myös vaarana, että hyvinvointialueet kohdentavat omaishoitoon suunnattuja varoja myös muuhun kuin suoraan omaishoitajien palkkioihin.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää alueelliseen yhdenvertaisuuteen, joka ei tällä hetkellä toteudu palkkioiden tasojen vaihdellessa huomattavasti alueiden välillä. Tuen käyttöä onkin seurattava tarkoin. Vammaisfoorumi ry ehdottaa myös, että hyvinvointialueiden omaishoitoon varatut varat pitää korvamerkitä vain omaishoittoa varten, sillä muutoin eriarvoisuus hyvinvointialueilla voi jatkua. Lisäksi esitämme, että alimman palkkioluokan lisäksi myös muiden palkkioiden tasoa on tarkasteltava ja palkkioluokkien kriteereihin on luotava yhtenevät käytännöt koko maahan.

Vammaisfoorumi haluaa muistuttaa, ettei omaishoidon sopimus saa olla muiden palveluiden saamisen este. Näin valitettavan usein tapahtuu, jolloin vammaisen ihminen ei saa tarvitsemiaan palveluja omaishoitajuuteen vetoamisen vuoksi. Muut palvelut vahvistaisivat olisi sekä vammaisen henkilön itsenäistä elämää että omaishoitajan jaksamista. Omaishoito on hoivaa ja hoitoa, vammaispalvelut, kuten henkilökohtainen apu puolestaan on tarkoitettu vammaisen henkilön osallisuuden ja itsenäisen elämän vahvistamiseen YK:n vammaissopimuksen mukaisesti.

Vammaisfoorumi tunnistaa, että perhehoito on varteenotettava, kodinomainen hoitomuoto vammaisille henkilöille, jotka eivät erilaisten tukipalveluidenkaan turvin pysty asumaan itsenäisesti omassa kodissa. Perhehoito tarjoaa mahdollisuuksia niin lyhyt- kuin pitkäaikaisiin hoitojaksoihin, esimerkiksi omaishoitajan vapaiden aikaiseen hoitoon tai iäkkään vammaisen ihmisen loppuelämän kotina.

Vammaisfoorumi kannattaa esitettyä ehdotusta, että perhehoitajalla olisi oikeus irtisanomisajalta maksettavan palkkion lisäksi yhden kuukauden hoitopalkkion määrää vastaavaan korvaukseen, jos ympäri- tai osavuorokautinen pitkäaikainen perhehoito päättyy ennakoimattomasti perhehoitajasta riippumattomista syistä,

Kuten omaishoitolakia, on perhehoitolakiakin uudistettu pistemäisesti. Vammaisfoorumi kannattaa Perhehoitoliiton lausunnon ehdotusta perhehoitolain kokonaisvaltaisesta

uudistamisesta, jotta perhehoito nyt ja tulevaisuudessa olisi turvallinen vaihtoehto eri tavoin vammaisten ihmisten hoitomuotona.

[Vammaisfoorumi](#) on 29 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Vammaisfoorumi ry

Maija Aatelo
varapuheenjohtaja

Anni Kyröläinen
pääsihteeri
p. 045 217 4936
anni.kyrolainen@vammaisfoorumi.fi